

# Geometri Özyeterlik ?nanc? Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geometri Özyeterlik ?nanc? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.  
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22247>

## Özet

Geometri Özyeterlik İnanc? Ölçe?i (GÖYÖ), lise öğrencilerinin geometri öğrenme alanındaki yeterlik algıları ve inanç düzeylerini ölçmek amacıyla 2022 yılında **Ahmet Kesici** tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, öğrencilerin zorlu geometri görevlerini başarıyla tamamlama yeteneklerine olan güvenlerini değerlendirmeyi hedefler. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini kapsamlı **psikometrik** analizlerle ortaya koymuştur.

Ölçek geliştirme süreci, **lise öğrencileri** üzerinde yürütülmüş olup, elde edilen sonuçlar GÖYÖ'nün eğitim araştırmaları ve psikolojik danışmanlık alanlarında kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir. Bu araç, öğrencilerin matematik başarıları ve motivasyonunu etkileyen temel bilişsel faktörlerden biri olan **öz yeterlik inancı** üzerine odaklanmaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik inancı, **geometri**, lise öğrencileri, ölçek geliştirme, geçerlik, güvenilirlik, matematik eğitimi.

## Yazarlar

Ahmet Kesici

## Amaç

Geometri Özyeterlik İnanc? Ölçeği'nin temel amacı, lise düzeyindeki öğrencilerin geometri derslerindeki spesifik görevleri veya problemleri çözme kapasitelerine yönelik sahip oldukları öznel inanç düzeylerini belirlemektir. Bu öz yeterlik düzeyi, öğrencilerin geometriye yaklaşımları, gösterdikleri çabayı ve akademik başarıları önemli ölçüde etkilemektedir.

Ölçek, eğitim araştırmacılar ve öğretmenlere, öğrencilerin geometri alanındaki motivasyonel ve bilişsel engellerini anlamaları için nicel veriler sağlamaktadır. Bu sayede, öğrencilerin öz yeterlik algıları güçlendirmeye yönelik hedefe odaklı müdahaleler tasarlanabilir ve uygulanabilir.

## Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, **Geometri Öz Yeterlik İnancı**dir. Bu yapı, **Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı** çerçevesinde tanımlanan öz yeterlik kavramından türetilmiştir. Öz yeterlik, bireyin belirli bir görev türünü veya durumu başarıyla yönetmek için gerekli olan eylemleri organize etme ve yürütme yeteneğine olan inancıdır.

Geometri ba?lam?nda, bu yap?; karma??k geometrik ?ekilleri anlama, ispatlar? tamamlama, uzamsal ak?l yürütme gerektiren problemleri çözme ve soyut kavramlar? somutla?tırma gibi becerilere duyulan güveni ifade eder. Ölçek, öğrencilerin sadece bilgi düzeyini de?il, aynı zamanda bu bilgiyi uygulama konusundaki ki?isel inançlar?n? da de?erlendirir.

## Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde detayl? olarak sunulmuştur. Geçerlik analizleri, ölçe?in gerçekten geometri öz yeterlik inanc?n? ölçtü?ünü göstermek amacıyla yapılmıştır. Çal??mada, öncelikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerli?i sa?lanm?? ve madde havuzu oluşturulmuştur.

Yap? geçerli?ini belirlemek için ise istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) ve ardından **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulanarak ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumu incelenmiştir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in beklenen faktör yap?s?n? korudu?u ve maddelerin ilgili faktörlere yeterli yüklenme gösterdi?i tespit edilmiştir.

## Güvenirlik

Geometri Özyeterlik ?nanc? Ölçe?i'nin güvenilirli?i, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar verme yetene?i aç?s?ndan de?erlendirilmiştir. Güvenirlik çal??mas?nda en yaygın kullanılan yöntem olan iç tutarlılık katsay?s?, yani **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanmıştır.

Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, GÖYÖ'nün güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilece?ini desteklemektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal boyutlar?n? belirlemek üzere gerçekleştirilen **Faktör Analizi**, ölçe?in çok boyutlu bir yapıya sahip oldu?unu ortaya koymuştur. Geli?tirme çal??mas?nda, lise öğrencilerinden toplanan veriler üzerinde temel bile?enler analizi uygulanmıştır.

Hem Aç?mlay?c? hem de Do?rulay?c? Faktör Analizleri, ölçe?in geometri öz yeterlik inanc?n?n farklı yönlerini temsil eden alt boyutlara ayrıldığını do?rulamıştır. Bu alt boyutlar, öğrencilerin geometrik problem çözme, uzamsal beceriler ve geometrik kavramlar? öğrenme yeteneklerine olan inançlar?n? ayrı ayrı de?erlendirmeye olanak tanımaktadır. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olması, her bir maddenin ilgili alt boyutu temsil etme gücünü pekiştirmiştir.

## Araç

**Test Tipi:** Geliştirme (Öz bildirim ölçe?i)

**Format:** Derecelendirme format? (Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir, ancak öz yeterlik ölçeklerinde genellikle Likert tipi dereceleme kullanılır.)

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Öğrenciler

**Ya? Grubu:** Lise öğrencileri (Genellikle 14-18 ya? aralığı)

**Popülasyon Detaylar?:** Türkiye'deki lise kademesinde öğrenim gören öğrenciler.

**Test Metodolojisi:** Kesitsel tasarım kullanılarak toplanan verilerle Açıklayıcı ve Doğrulamalı Faktör Analizleri gerçekleştirilmiştir. Çıktıların güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır.

## Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, **Cronbach Alfa**, lise, matematik başarıları, **faktör analizi**, psikometri.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcıları:** Belirtilmemiştir.

**İletişim E-posta Adresi:** [ahmetkesici@yahoo.com](mailto:ahmetkesici@yahoo.com)

**Yazışma Adresi:** Belirtilmemiştir.

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı:** 2022 (Yayın yılı).

**İzinler ve Ücret:** Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için doğrudan sorumlu yazar Ahmet Kesici ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçek, akademik araştırma amaçlı geliştirilmiştir.

## Kaynaklar

Kesici, A. (2022). Lise öğrencilerine yönelik geometri özyeterlik inanc? ölçe?i'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(233), 33-53. doi: 10.37669/milliegitim.768727

Makalenin orijinal tam metnine Dergipark üzerinden eri?ilebilir: [dergipark.org.tr](http://dergipark.org.tr).

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [geometri-ozyeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf](http://geometri-ozyeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf)

## Geometri Özyeterlik ?nanc? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad??? için burada listelenmemi?tir. Maddeler ve derecelendirme format? için lütfen sorumlu yazar?n yay?nlanm?? makalesine (Kesici, 2022) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM